

15
15-5-70.
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΑΙ-ΚΥΡ-ΓΙΑΝΝΗΣ

ΧΑΝΙΟΝ

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

18-1/10-3/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις). Ἄλ. Κύρ. Γιάννης
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Κι. Θά. ρου.,
Νομοῦ ... Χαν. ἰ. ων.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ἰωάννης
Λεοφραντίνης..... ἐπάγγελμα διδ. ἀσ. μαθ.
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ἄλ. Κύρ. Γιάννης Κισσάρου Χανίου. Κρήτης.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... ἐξ. (6).....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Κορωνιοτάκης Γερμανοῦλα. π. σ. ...
Χριστοδούλου.....
ἡλικία. 70. ἔτι γ. γραμματικαὶ γνώσεις. Ἀ. Θ. φ. αἰ. τ. α. Φηροῦσιμος
..... τόπος καταγωγῆς Ἄλ. Κύρ. Γιάννης.

β) Κωνσταντινοῦδάκης Φώτιος τοῦ Νικητ. ἔτων 76. ἀπόφασις Φηροῦσιμου
γ) Χαλκαλάκης Βασίλειος τοῦ Ἀντωνίου ἔτων 64. ἀπόφασις Φηροῦσιμου.
ὅτι πάντες οἱ ἀνωτέρω κατόχονες καὶ ἐπαινοῦν εἰς Ἀντ. Κύρ. Γιάννη Κισσάρου
Χανίου Κρήτης.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Ἐσπερίαντα. τὰ. χάνικα. ἄνεια. τοχμάρα
καὶ. διὰ. βοσκήν. ἐχρησιμεύουσιν. αἱ. χαλκαλά.
Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; καὶ. χωρισταί. καὶ.. ἐνηλλάσσοντο.
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Ἀντ. Καν.
εἰς. χωρικοὺς. καὶ. τινα. εἰς. τὴν. ἐκκλ. η. σ. τ. α. ν.
- 3) Ὁ πατὴρ διατρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; εἰς τὴν. τὰ. κορίτσια. εἰς τὸν. π. α. ν. κ. ε. δ. ι. α. ν. εἰς. τὴν. α. ν. κ. ε. δ. ι. α. ν.
πλὴν τῆς περιπτώσεως ποὺ ἀπὸ τὴν ἀνδρὸς εἰς τὸν χωρὶον, ὅτε
ἔδιδεν. εἰς. τὸν. γαμ. β. ρ. ὀν. καὶ. μετ. εἰ. δ. ι. α. ν. τὴν. περιουσίαν. τ. α. ν. εἰς. δέ
τὰ. ἀδελφὰ. ἀρεχάρε. τ. α. ν. εἰς. τὴν. α. ν. κ. ε. δ. ι. α. ν. καὶ. ἀδελφόν. εἰς. τὸν. α. ν. κ. ε. δ. ι. α. ν.
καὶ. ἀδελφὰ.

- β'. 1) Οί κάτοικοι άσχολούνται μόνον εις την γεωργίαν ή μόνον εις την κτηνοτροφίαν ; ή συγχρόνως εις άμφότερας, δηλ. την γεωργίαν και την κτηνοτροφίαν ; *κυρίως εις τήν γεωργίαν...*

Η κτηνοτροφία είναι ελάχιστη και οδικάτοι.....

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν; ἔνν. δὲ τεχνῖται. εἰς τὸ ἀγροῦν.

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των; *ἔξ. ὑπ. ἀρχων.*

κτῆματα. τσιφλινοῦχων, ἀλλὰ ὁ δὶ στα πᾶσι ἐκκλησίαις.

και όποια... έννοιαι σχηματίζονται με κρουτηφατά α.ή.
ομοιωή γίνεται από 3-1 επί του συνόλου των εισδημάτων.

- 2) Πώς έκαλούντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισά-
κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

ἡ δοκὸς λαῶν τῶν «πακτοταλ» δὲν ἐδωροῦντο ἐρχάται
καὶ ἡ κοινωνία τῶν «δοκ» καταστρεφὲς τῶν τσιφλικούχων.

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα); εἰς εἶδος...

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται· ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι; ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται κατὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν συγκομιδὴν, ὅταν ᾖτο. «καθελεῖται» καὶ ἀποβῇτο. «ἄλλοι μὲν εἶδος καὶ ἄλλοι μὲν χρῆμα. τὸ ἡμερομίσθιον δὲν ἦτο.

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; *Ἐχρησιμοποιοῦντο. Σουλ.*

οι λεγόμενοι "φατ' έγρα" με μαυρίν διάρκειαν και έρχεται.

- 6) α) Οί νέοι και αί νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας; Νέοι. τινὲς. ἀπεδέχοντο. αὐτ. π.δ. ἐξωστρατιῶν...

καὶ αἱ νέαι στάς πόλεις, ὡς δαυλὲς (δπηρέτριαι).

- β) Ἐπ' ἡγαῖναν ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται· ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.; Τ. Χ. Ν. Τ. Α. Τ. Ν. Ε. Π. Σ. Β. Κ. Ν. Δ.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΔΙ' ΕΡΧΕΣΙΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΤΙΣΤΑΙ ΚΑΙ ΑΝΗΘΟΚΟ-
ΝΙΣΤΑΙ.

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 Μ.Ε. Σωμινῶν. Κόπραν. Πραερχομένους. Εξ. ὀλυν. τῶν. κατοι-
 κιδίω. Σώων. καί. κ.ε. φυτικῆν. κατόπιν. καύσεως
 ὄχι. μαλαριῶς. ὄχι. διότι. ἐχρησιμοποιοῦτο. διὰ. τρεῖς. ἔτη
 τῶν. Σώων, ἀλλὰ. ὁ. ἀ. μ. ν.

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Ἀπὸ. τῶ. 1910. ἕ. 1912. καί. ἐ. π. ε. ἔ. δ. ν.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τῶ. ἔ. τ. ο. 1935. τῶ. ο. 1. δ. ν. τ. ο. 1947. καί. ἔ. π. ε. ἔ. δ. ν. τ. ο. 1947.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάσθη τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; καί. ἔ. π. ε. ἔ. δ. ν. τ. ο. 1947. καί. ἔ. π. ε. ἔ. δ. ν. τ. ο. 1947.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Ὁ. χ. ἔ. π. ε. 4. Ὁ. χ. ἔ. π. ε. 7. Ἐ. π. ε. 10. Κα. τ. κ. ἔ. π. ε.
 2. 5. Ἐ. π. ε. 8.
 3. Π. ὁ. ἔ. π. ε. 6. Ἐ. π. ε. 9.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... 1967.
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 1967. καί. ἔ. π. ε. ἔ. δ. ν.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) δ.ε.ν. ἡ.ρ.ν.ε.

5) Μηχανή ὀλωνισμού . . . 1.9.5.6.

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .δ.δ.ν.α.ι. .σ.α.δ. .ἐ.δ.έ.χ.ο.ν.τ.ο. .ἄ.λ.ε.τ.ρ.α.ί.δ.ε.ι.
ἡ. .π.ε.λ.ε.μ.ἰ.ν.ο.υ.ι. , ἐ.δ.μ.δ.ή. .ἐ.δ.ε.λ.ε.μ.ο.υ. .σ.α.κ.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; Τὸ ὅν' ἀριθμὸν 3 ἀφαιρῶς. σὺν τῶν γὰρ τῶ πού κινεῖται ἐ ζωῆς.

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. ε.η. θυσιατολογία ἀφορᾷ τὸ ἄροτρον 3.

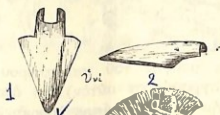
1. χερσὺς	6. σταβάρη	11.
2. ὀχίρη	7. κατακλίδι	12.
3. ποδάρι	8. παρόνθια	13.
4. ἐρ. ἡ. ν. ε. δ	9. ὕ. ν. ι	14.
5. ἐπικλῆ	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἐχειρομνησθεῖτε. τὰ αὐτὰ. ὕνι. δῖ. ἔλα. τὰ.....
ἤμω. ἀφῖα. μαί. θυ. κῶν. κατωτέρω. 2. ἐκίμν....
ἔχειρομνησθεῖτε. τὰ. ὕνι. ζεῖω. 1.....

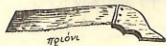
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ἰ. 61 α. καὶ. ἐξιδιαιτεῖς.

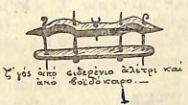
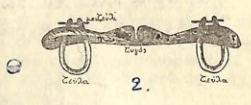
6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἰ. 62 α. καὶ. ἐξιδιαιτεῖς.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

τὰ. ἐκεφάρνι. τὰ. ἀρίδι. δ. ἐάραμα αἰ. (πριόνι). ξυλο-
φάι. αἰ. ἐμῆ λει. καὶ. ἐπρά. κελ.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. βόες, ὄνοι, ἡμίονοι,
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; βόες, ὄνοι, ἡμίονοι,
9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Μόνος, μέ. ζῶα, ζῶα, ἐχρησιμοποιοῦντο,

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύ-
λια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

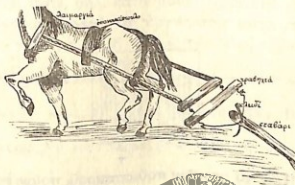
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. Χρησιμοποιοῦνται ζυγοὶ ἐκ τῶν ζευ-
τέρων ἢ τοῦ ἑξῆς.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). Τὰ λοῦρα, κουλλοῦρα, κλπ. 3. Σιδηροῦς, ξύλινος,
ἐκ σχοινίου, τὸν κεντρὸν καὶ τὴν ἐκτετακτικὴν καὶ τοῦ ἄρο-
τρον. 2. Σιδηροῦς, ξύλινος, κλπ.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; Ἀπὸ π. 1930.

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τοῦ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίαισις (ὄργωμα) καὶ σπορά

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναίκα. 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἡ συνθήκη εἰς τὸν πόπον σας ἐκείνη. ἔλαυτ' ἴσως, ἔχον, ὑλοστρεπτοῖσι δ' ὕδιος ἢ δ' ἀνελευθέρου πτωχικῶν περὶ μεταβολῆς κτήματων. Αἱ ἀγαθαὶ δὲν ἔχον, ὥρα, οὐδ' ἀρωγὰς καὶ χρίνιτο ὑπὸ ἄλλων. Ἐχοντες δ' ὥρα καὶ καθυμένον αὐτοὺς.

Β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον των βοδιών (ή του βοδιού, του αλόγου) εις το ξύλινον άροτρον. (Παραθέσατε, ει δυνατόν, και φωτογραφίαν). Λεφ. ζεύ. βορ. εν. αναλυ. τι. μωτ. ελ. κάλ. ... προαίχ. εν. ... σ. η. κ. σ. α. ...

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Περιγράφετε.
 μεν... ἐν τῷ... σημειώσατε.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Κὲ. Σχοινίου. ἀρραδιδιτ' ἐνόν. ε.τ.φ. ε.ε.ε.ε.ε.ε. τῶν. βοδιῶν. ἡ. α. τοῦς
χ. κ. λ. ν. οῦς. τῶν. ἄ. λ. ὄ. χ. ν. : καί. ἑ. λ. χ. ι. τ. α. ε. ε. ε. τ. γ. δ. ...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Α.Ι.Α. ΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ ΕΧΙΝΟΝΤΟ.*

2. προπαρθεμικαστικά. ἀλέτρια. 3. τόν. κάρτιον, ἔτερον. κόν. λαύνιον. καὶ δὲ ἐκεί. περίτου. τόν. νοέμβριον κ. ...

Αυτὴν βριον, δὲ. αὐ. λατρίον. 4. Τ. 5. προπαρθεμικαστικά ἀρχώματα. ἐχέοντο. καὶ αὐτὰ.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπομνηστέτε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω) ἔκκαλλιερεῖτο τὸ ἔδαφος πρὸ κηπῶν καὶ τὴν ἡμέραν τῆς φυτεύσεως *2-3. φρενὲς δὲ. καὶ εὐχάστου. αὐ. εὐχάστου καὶ κατὰ τὴν*
τὸ. χιμῶφι. καὶ χιμ. ψιλὰ. τὰ. χιμῶ. τὸν. καὶ εὐχάστου.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτὰ ἢ ἄλλο δημητριακόν. ...

ἔν. 4. καὶ δύο. 2. 7.

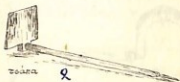
4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *2. κατὰ 3. εὐχάστου. ἐν. ἐκτὸς τῶν. κηπευτικῶν*
ὡς εἰνόντο καὶ γίνοντο 3.

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **ΔΙΣΑΚΙ** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; **ΒΟΥΡΙΑ** κ. ἄ. ...

δὲ. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ. ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) Ζ.ό...
κοινὸν... ὁκαπῆτι... (τάπητα)... τὸ δ.π. ἀφ' οὗ... ἡ ἐκ τοῦ...
κατωτέρω... σχήματος:.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
Ζ.ό.ν... ἀκαλουθεῖ... καὶ... τοῦ... βοηθῶ...
"ὁ... ἄλλος..."

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. Ζ.ό.ν... τὰ... ἔχοντα... δένδρα... ἄλλα...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. κατὰ... τὰ... ἐκκοκτά,
τὰ... ἢ... ἔχοντα... δένδρα...

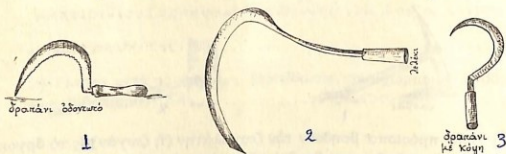
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Ἐγίνετο... καὶ... γίνεται... εἰς... αὐλάκια...

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Μὲ τὰ δρεπάνια.
 ἡ χρησιμότητά αὐτὰ ἐκ τῶν κατωτέρω εἰκονισθέντων
 τύπων. πρῶτον καὶ τὸ τρίτον, ὡς ἀκριβῶς.
 εἰκονίζονται, δηλ. καὶ ὀδοντωτὸν καὶ ῥέ. καὶ γι.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περίγρᾳψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Ἐχρησιμοποίησε
 τὸ εἰκονιζόμενον ἐργαλεῖον, ὡς ἀκριβῶς ἔχει καὶ ὀνομάζεται
 «δρεπάνον» μέ ὁμαλὴν κόψιν.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Διὰ πᾶ....
 διητηρικὰ. καὶ δρεπάνια καὶ ῥέ. ῥαλιν. καὶ ῥέ.
 ὀδοντωτὴν. Διὰ τὰ εἰσινά. ῥόνο. ῥαλιν....
 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
 Τὰ σιδηρᾶν. ῥέροι. ἐλέγετο. ἐρ. ψι. καὶ πᾶ. ζύλινον....
 ῥέ. ρι.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ἄ.) Ὁ Δεσφ. τ. τ. ἡ Δ. (6. δ. μ. ο. ρ. ὁ Δ.).....

6) Ὅτιο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσέως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) Μόνα. πόν. ἀδελφ. καὶ κατ' ἐπιταγὰς
Καρ. παύς.

β. Ὁρισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. Περὶ ὧν... 10. ἔφατα εἴπω...

- 2) Οι στάχυες που έμεναν (ή μένουν) εις τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ἀπ. οὐδ.

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίες,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν στοχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα ; *ὄ. ὕδ. α. α. δ. ε. ς. τ. α. ι.*

- 4) Πώς τοποθετούνται τὰ δράγματα (οἱ χερῖες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς). Τ.Δ.Α.Α.Ε.Κ.Τ.Ε. Ε.Τ.Φ.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. γ. λέγοντο. ἀγκαλιές.....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; Ἀνδρες καὶ.....
γυναῖκες τοῦ χωρίου καὶ πόλεως.....

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). Μερομίσθιο καὶ..
ἐκ τοῦ εἴδους τ. γ. ἐργασίας καὶ ἐκ ἀμοιβῆς..
2. ἐκ τ. 5. ἀνδρες καὶ γυναικες μετὰ..
φαγητοῦ.....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφέρον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; Ὁ δὲ ἐκ τῶν τῶν.....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Ναί...*

Ἐπερωτησάντων τὴν Αὐτῆς καὶ ἑταίρων :

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ἐπετραγουδοῦσαν....*

Κερτιμὲν φαντινὰδες.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον ὡς πρὸς τὸν θερισμὸν καὶ τὸν σταχύν. Ἄλλοι χινητικὰ εἶδεν.

Ἐκ τοῦ πρώτου συμμάχου τοῦ νέου καρποῦ ἔχοντο καλούρι μαύριον καὶ ἐπεφοδεύετο ὑπὸ τῆς χυλικῆς εἰς τὴν θρόνον τοῦ χωριοῦ καὶ ὁ ποιὸς ἐωχάνεν. ν.δ. γιὰ τὴν περὶ τοῦ νιερὸ τοῦ ἑταίρου.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Τὴν βρῆκην καὶ...*

Στ. β. ἡμέρας, τὸν δὲ σὺ τὸν καὶ κεῖθεν τὴν ἐφορέκην καὶ μεδεφορέκην. Τὸ δέσιμα ἐγένετο πρὶν καὶ τὴν βραδυνὰ ὥρα.....

2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσιδεῖς θάμνους, π.χ. βρουῖλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

ἄνθ. τοῦ... ἰδίον τοῦ δένονταί τὰ δερμάτιο... μετε-
 φέροντα... αἱ ἀφῆκα δὲ... καὶ... ἐδένοντο... ὁ φόρος
 ἂν δ. καρπὸς ἦεν... φανερὰς καὶ... ὡς...
 ἀντιθέρονα... ἂν ἦτο... κοινὸς καὶ... καχευκίς...
 ἰδ. δένοντο δὲ... καὶ... τοῦ... «... λούρους...»...
 ἐχίκαντο... καὶ... ἐπὶ... διαφόρων... ἀντικειμένων
 φύτων... (ἀσπίδα... ἀνταρτία... ὁδο... ἀντι... φανερὰ)

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ὁ τοιοῦτος οὖν εἰς τὸν ἄλλον ἀνὰ πατέρα
 διότι τόσα ἐφόρτων. ὡς πρὸς τὸν, καὶ ἔπειτα
 ἀποβ. ἡρενὸς ἀνέρας. βρεθόμενον. ἐπὶ ἄλλῳ
 κ. ἐχρημάτισον. τίς δὲ φωνή. ἢ ἄτακτον. ἐπὶ-
 βαρύν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) 'Από πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας; Πρὶν ἀπὸ τὸ 1894 ὅπου εἶχον γενηθῇ οἱ
πληροφόριοδοται.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Ἰαννουάριον.
 καὶ... Φεβρουάριον. Ἀπρίλιον. Σεπτέμβριον
 καὶ Ὀκτωβρίον.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. εἰ. ἐξαγωγή. ἐνί. π. α. ρ. ε. τ. α. τ. α. π. α. κ. ρ. ι. ν.
 ὡς. τ. ἡ. ν. εἰ. ρ. ο. ι. τ. ο. ρ. ἐ. ν. ἡ. ν. εἰ. τ. ἡ. ν. σ. ε. λ. ἰ. δ. α. 11.
 ἄ. ρ. ι. ο. 2.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλί, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Μά. ν. ο. ι. α. δ. ι. α. α. α.
 ξηρῶν... χ. ἄ. ρ. τ. ω. ν., τ. α. ε. π. ο. ι. α... ἐν. ε. ρ. ἰ. τ. ο. ν. ο.
 ἐν. τ. ω. ν... χ. ἑ. ρ. α. ν... ἄ. ρ. τ. ω. ν... καὶ... ἡ. σ. ὁ. ἐ. ξ. η. ρ. ἰ.
 ν. α. ν. τ. ο... ἐ. ὠ. ἰ. τ. α. ρ. α. ν... καὶ... κα. τ. ἄ. ω. ι. ν... ἐ. δ. ἐ. ν. ρ. τ. ο.
 εἰ. δ... ἄ. θ. ἡ. ρ. ἰ. α. τ. ἰ. α... καὶ... ρ. ε. π. ε. ρ. ἑ. ρ. ο. ν. τ. α. σ. τ. α. ε. π. ἰ. ι.
 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.) Ἀπρίλιον. ἢ Μάϊον. ἢ Σεπτέμβριον ἢ Ὀκτωβρίον
 ἢ καὶ ἡ ἑ. τ. ὁ. χ. ἑ. ρ. ἰ.
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. Μ. ἐχ. ρ. .

τὸ . 1956 . συνεκεντρώνοντο . εἰς . τὰ . ἀλώνια . ὅπου
ἐσχημάτιζον . τὰς . δεματιὰς . ὡς . τοῦ . 1956 . καὶ
ἐντεῦθεν . συνεκεντρώνοντο . εἰς . τὴν . θέσιν . ὡς .
τὴν . ὁδὸν . ὅπου . ἡλυνέμεθα . ὡς . ἀλυνιστικῇ . μηχανῇ .

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεματία. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ; Ὑπάρχει ὁ νόμος ἐξ ὧν ὁρίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν δεματιῶν ἃ θάναται εἰς τὸν σωρόν ;

ὁ νόμος ἐξ ὧν ὁρίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν δεματιῶν ἃ θάναται
εἰς τὸν σωρόν . ὡς . ἐκ . τοῦ . ἀριθμοῦ . τῶν .
δεματιῶν . ὅτι . ἡ . χωρὰ . ἔχει . ὅσον .
ἀριθμὸν . δεματιῶν . ὅσοι . ἔχουν .
πλάτος . ὅσον . τὸ . πλάτος . τοῦ . σωροῦ .

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι ; Ἐξήρχον ἐνέκαδεν .

ἀλώνια .

.....

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποίαν θέσιν ; Κατεσκευάζετο . εἰς . θέσιν . εὐάερτον .

ἐντὸς . τοῦ . χωρίου . ὅπου . ἡ .
οἰκία . ἔχει . ὅσον . πλάτος . ὅσον .
τὸ . πλάτος . τοῦ . ἀλωναρίου .

- 5) Τὸ ἁλῶνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρή-
 σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἰω. 7. 38 καὶ οἰκογενεαὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ οὐκ οἰκογενεαὶ αὐτοῦ. ὁ χρόνος ἔλθων κτλ. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν φημισμένων ἐρητᾶτο ἐν τῶν ἀναγνῶν τῶν οἰκογενεῶν εἰς νέον. καὶ πάλιν ὁ κ. ἡ. ἔχων. ψυχή. ἀλψ. νέον. περὶ τοῦ. ἂν. ἔ. ἐν ὁδῷ ἦκεν τοιαύτη ἀνάγκη τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ ρεταβ. τῶ.*
- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἁλῶνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἰ. 6. ἁλῶνισμα*

ἡρ. χ. τ. ἐν. τῶν. ἡ. ἁλῶν. καὶ ἐπερατῶν. ἀρχῇ. Ἀποστόλου. Τώρα γίνεται, ἐπὶ ἔρχεται ἡ ἁλῶνιστική ἐκκλησία.

- 7) Εἶδη ἁλῶνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Ἰω. 7. 38 καὶ οἰκογενεαὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ οὐκ οἰκογενεαὶ αὐτοῦ. ὁ χρόνος ἔλθων κτλ. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν φημισμένων ἐρητᾶτο ἐν τῶν ἀναγνῶν τῶν οἰκογενεῶν εἰς νέον. καὶ πάλιν ὁ κ. ἡ. ἔχων. ψυχή. ἀλψ. νέον. περὶ τοῦ. ἂν. ἔ. ἐν ὁδῷ ἦκεν τοιαύτη ἀνάγκη τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ ρεταβ. τῶ.*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἁλῶνι ἑκάστου ἐτὸς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
 ἁλῶνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων). *Ἰω. 7. 38 καὶ οἰκογενεαὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ οὐκ οἰκογενεαὶ αὐτοῦ. ὁ χρόνος ἔλθων κτλ. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν φημισμένων ἐρητᾶτο ἐν τῶν ἀναγνῶν τῶν οἰκογενεῶν εἰς νέον. καὶ πάλιν ὁ κ. ἡ. ἔχων. ψυχή. ἀλψ. νέον. περὶ τοῦ. ἂν. ἔ. ἐν ὁδῷ ἦκεν τοιαύτη ἀνάγκη τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ ρεταβ. τῶ.*

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλῶνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἁλῶνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ἰ. 6. ἁλῶνισμα καὶ ἐπερατῶν. ἀρχῇ. Ἀποστόλου. Τώρα γίνεται, ἐπὶ ἔρχεται ἡ ἁλῶνιστική ἐκκλησία.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἁλῶνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἁλῶνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἅπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλῶ-

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ἀρχεπει... π.γν... 2 πν... ἡ... 9:30'. ἄρρωκὴν... καί...
 ἰσαύει... π.γν... 6 πν... 6:30'. ἀνάλογα... π.γν...
 ἴξεως... τ.α.α... ἀλωνι... π.γν... π.γν... τόν... ἡλίου... ..

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τα... διχάλι... ξύλινον... διχαλωπών... ἀπὸ δρῦ
 ἡ... ἀφριελά... Τ.θ... ξύλινον... ἀλελειπόν... τ.θ...
 ὀκτώ... ἡλίου... ἡλίου... ἡλίου... ἡλίου... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

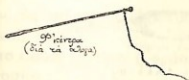
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκρό-
 πους στάχυν ;

Διχάλι... ἀλωνιστικὸν... τ.θ... ἀλωνιστικὸν...
 καί... φέρει... π.γν... ἐπιφέρει... τ.θ... ἀκρόπους...
 ἀκρόπους... καί... τοὺς... ἀκρόπους... ἀκρόπους... ..

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἦτο... ἡ... ράβδος... τ.θ... καί...
 καί... ἡ... ..

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχυῶν ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. «4. ἐργασία. ἐνὸς ἀπλώματος ἐκαθεῖτο... 5. δούλα... καθ' ἡμέραν... ἐχίνοντο... 6. ἐπὶ... 8. δούλα...»

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνησθῶν διὰ τὴν ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

7. Πρόταση «Παράδειγμα»

- 17) Ποιοι άλωνίζουν : ο ίδιος ο γεωργός με ιδικά του ζώα ή υπάρχον (ή υπάρχον αόκομη) ειδικοί άλωνιστάι (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμοῦδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωναράτοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν.

δ. θεωρητά. π.έ. τὰ ἰδιώματα. ὡς αἱ ἑλ. κεταί
 ἔχ. ἐπ.ορ.άν. εἶχεν. συν.επ.αμ.ρι.εθ.η. π.έ. ἄλλαν
 συν.επ.αμ.ρι.εθ.η. π.έ. τόν. ἰδιώ. ποι. ματρί. π.δ. ἁλῶ-
 νισμα. οὗ τοιοῦτοι διαδέχουσιν ἀπὸ ἐν γῶν ἑκατος.
 ἰδιω.α.φ.ον.ται. δ.ε. συν.επ.αμ.ρι.εθ.η.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρ-
χον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ
τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν
κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Τὰ κόπανα... ἔχρησται τοῦ αἵματος κατὰ τὴν κατὰ
καὶ ἀρχοῦσαν μόνον διὰ τὰ ἀνάρη...

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πλάτος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; Ἐλάβετο κόπανα, ἐξίνετο, ἐκ. φαντασίαν σου, συνήθως, εἶπεν, ἄλλος, 30. ἐμαυτοῦ, 40. πάλιν, 20. ἄλλον, διὰ τὴν ἰσχυρίαν, 10 ἐμ. καὶ τὸ δηόλουον ἦτο χερσούλι.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Κυρίως... στ. καθαρόν. κ. έρις...
τ. γλ. αὐτὸ γλ. κ. έρις. στ. δ. σ. ρ. κ. έρίετο... τ. αὐτ.*

κόπανος στρόγγυλος

αὐτὸ τὸ ἐχέδιον
ἐκρημαίνοντο.

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ἁμφοῦ δημητριακῶν.

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *Ε. έίετο... δ. αὐτ. ... έ. αὐτ. ...
... έ. αὐτ. ...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

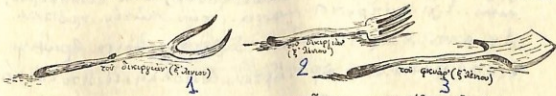
Πρὸς Κωνσταντῖνον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἐκκλησιαστικὰς ἀρχάς
ἐκκαλεῖται τὸν Δοξολογικόν. Τὸν οὐρανὸν εἰς καὶ σπλάχνης.
Δέν. ὡς ἐλθόντων εἰς τὰ εἴχηρα.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *Διὰ τὸν ρυθμὸν τῆς ἐργασίας*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλυσιοτικής μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς). *Εἰς τὸν τόπον πρῶτον χρήσις καὶ τὸ 1956. ἡ τρ. συνεργατικὴ βελύκη.*

β'. Δίχνησμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλῖα· λειῶμα, ἐν Κρήτῃ· μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην· θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον· δικριάνι, ἀλλαχοῦ· δικιργιάνι), καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Ἐλέγετο· μάλαμα· τὸ· ρ· α· τ· ὡ· ε· τ· ο
μ· ε'· τ· α'· ρ· ι· ν· α· κ· ι· (ὡς· τὸ· δ· α'· ἔρι· δ· 2· τῆ· κ· α· τ· ὡ· ἔρι· ο·
ἐμ· β· ο· ι·)......

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

- ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο. Πρὶν ἀρχίσαι τὸ...
 λῖχνισμα τὸ μαχί ἐσωριάζεται μωμφοῦλῳ, δὲν ἐκαρφώνεται. δὲ. ἐπ' αὐτοῦ. κί. πο. τε. τρέ. ε. ὅταν. ὁμοί. ἐτελείωνεν τὸ λῖχνισμα, τὸ καρφὸς ἐσωριάζεται εἰς στρόγγυλόν σωρόν, ἐσταυρωμένο. με. ῥά. λιν. φτυάρι, ἐπυλατίζεται τὸ μαχίον ἐπὶ τῇ ζωμῇ τοῦ σωροῦ εἰς τὴν κορυφὴν καὶ παρασπέρνεται. ἐκαρφώνεται. πο. ε. τυφάρι. μετὰ. ε. τυφάρι ἐλάμβανεν ὑψηλὸν σὺ χέρι, τὸν βρῖσκει καὶ κρινόμενος. τοῦ. ἀλυνιστοῦ. ἐπὶ. δ. ἡ. λ. ε. ο. τ. α. δ. ἡ. καὶ ἐπὶ τῇ ζωμῇ ὁ θεὸς τὸν καρπὸ καὶ μετὰ ἐσθικισαν.
- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο.. κατ' ἀρχαί. ρ. ἐ. θρινάκι.. καὶ. τε. λευταῖα. με. ρ. τυάρι, ἀμφότερα. β. ῥ. λιν. α. τὸ. θρινάκι. ἦ. τα. ὡς. τ. β. παρακάτω. εἴρηκε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἁμοιβῇ ;
 καὶ... οἱ... ἀνδρεῖ καὶ οἱ γυναῖκες ἐλῖχνον...
 λῖχνισται... ἐπὶ... ἀμφιβλή... ἐν... δ. ο. ἡ. ρ. χ. ο. ν.
- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λῖχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
 ἔχοντο κόντυλα, τὰ ὅποια εὐνεμέντρωναν ἐπὶ... ε. δ. α. τ. α. λῖχνισται καὶ τὸ τέλει. τ. ἡ. ἔλυνιστικῆς περιόδου ἐλυνίζοντο, ἀνὲν βωλοσύρου, καὶ... ἐλῖχνίζοντα. κατὰ... τὸν. αὐτόν. τρέπονται.
 ἂν. σ. τὸν. καρφὸ. αὐτόν. δ. ο. ἡ. ρ. χ. ο. ν. βρῖσκει. ἐρενηθισμοῦ. ἐπὶ. ἄρτον. ἀπολλή, εἰδίδετο εἰς κρίτες.
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο *Ἄ. ἐν. ἔχεν. ἰδιαιτέρην. μορφασίαν. το. ἀλψ-
 νίστοι τοῦτο. Ἐξέοντο κατ' αὐτὸ 2 3/4 καὶ 4 1/2 ἔσπε.
 ψδ. ἐξήλ. φ. σχηματίζ. ἔτα. μ. ε. ε. χ. σινί. . μ. ἰ. α. ἄλυσ. α.
 . αὐτ. . ἐπ. ἐρ. κ. α. τ. ο. . ἀμ. α. . τ. ο. μ. . ἐν. α. . λα. μ. δ. ν. . α. τ. α.
 ἄ. δ. δ. α. . δ. ἰ. α. . κ. α. . ε. μ. χ. κ. ρ. α. τοῦ. τ. α. . φ. ἐπ. α. ρ. ὁ. . τ. α. ν. . π. α. ὁ. ὡ. α. .*

- 6) Ὃφου διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ά.) ; *ἔχ. ἰ.
 ν. ἐ. τ. ο. . δ. ἰ. α. . . σ. α. ρ. ὠ. θ. ρ. ο. . μ. α. τ. α. σ. η. μ. α. τ. ο. μ. ἔν. α. .
 ὡ. α. ὁ. . θ. μ. α. ρ. ἰ. οῦ. . καὶ . . δ. π. ὁ. . μ. ἰ. α. ὡ. . χ. μ. ν. α. κ. ὡ. ἰ. . καὶ
 μ. α. ὡ. . ὡ. λ. η. ν. . κ. ἰ. ἄ. ρ. μ. ε. ἰ. α. ν. . τ. α. ν. . λ. ἰ. χ. ν. ἰ. σ. ρ. α. τ. α. ἰ.*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο σαλίο δερμάτινο

κόστρος ἢ ἀνιλόβος

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Ἰ.Θ.Χ.Π.Ε.Ι.Μ.Ο.Δ.Α.Ι.Ε.Τ.Ω.*

*ἑοῖ.ε.π.δ. καὶ... δ... β.δ.λ.ῖ.ε.π.α.ι. (κ.δ.ε.κ.ιν.ο.ν. σ.τ.ρ.α.ρ.ι-
... λ.δ.ν. ... κ.α. ... τ.π.ῖ.κ.ιν.ο.ν. ... α.δ.α.τ.ο.ν. ... μ.έ. ... ρ.ε.φ.ά.λ.α.ς...
... ἁ.π.ά.λ., ὡ.λ. τ.δ. ... χ.δ.ν.δ.ρ.ο.ι. ... τ.ω.ν. δ.α.μ.τ.ῖ.λ.ω.ν. (π.κ.ε.α.ί.)
... π.γ.δ. ... χ.μ.ε.δ.ῖ. ...*

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; *Ἰ.Θ.Χ.Π.Ε.Ι.Μ.Ο.Δ.Α.Ι.Ε.Τ.Ω.*

*χ.ρ.ε.δ.κ.η. π.α.ν.τ.ρ. ... ε.λ. ... τ.η.ν. ... α.δ.α.τ.ο.ν. ... λ. ... ε.φ.α.λ.α.ς
... τ.ο.ν. ... λ.ι.χ.ν.ῖ.σ.μ.α.τ.ο.ν. ... α.δ.α.τ.ο.ν. ... ε.λ. ... τ.δ. ... ε.λ.ν.ω. ... ρ.ε.φ.ά.λ.α.ς ... τ.η.ν.
... ε.ε.λ.ῖ.δ.α.ς ... ε.ε.λ.ῖ.δ.α.ς ...*

- 8) Ἀλλὰ εἴ τιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Ἰ.Θ.Χ.Π.Ε.Ι.Μ.Ο.Δ.Α.Ι.Ε.Τ.Ω.*

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκατίσμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Εἰς τὰς οἰκίας καὶ ἐπὶ
δωματίω μαγαζιμένω καὶ χυρᾶνες...*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*Ἄλλοι ἐκκρίνον διαλογὴν αὐτῶν τὸ ἀλώνει συλλέ-
χοντες πρὸς τὸν σπῆρον τὸν εὐρισκόμενον ὡρὸς
καὶ βόρειον κέρρι, τῶν εὐραῶν καὶ δὲ ἐν ἀντίθετον
κέρρι δ' αὖτ' ὑστέρευε τὸν ὑστέρευοντα (ἀμεσώτερον)
καρπὸν. Ἄλλοι δὲ ἐκκρίνον καὶ λοχίον, ἀλλὰ ἐπαρνοῦν
ὡς τὴν τύχην καὶ ἐπιμερον.*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ὁχι...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Ἀναβον... φωνιὰ... φόνος... κάψιμο... τοῦ Ἰούδα...
καὶ περὶ ὥραν... ἡ νυκτερινήν... τὴν ὥραν... τῇ
ἐκκινήσει... εἰς... διὰ τὴν... ἐκκρίσιν...*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

*Μετὰ τὴν... ὥρα... ἡ νυκτερινήν...
ἑσπέρas... αὐτῆς... ἐκκρίσιν... οἰκίας...*

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....
 ἔλεν ἔχεν ἰδιαιτέρον ὄνομα.....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν ; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;
 καὶ τὰ παιδιὰ καὶ οἱ ἡλικιωμένοι.....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
 Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος ; ἔτι εὐνέλλεγον
 οἱ παῖδες... ἀπὸ ἐπὶ τὰ εὐρεσκόν. (ἐξοφένως)
 ὑπάρχει καὶ κρητὴ/ι.....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Μετὰ 23 ἡμέρας προηχοφένως συγκεντρώνονται
 δυνάτων παιδιῶν τὰ ξύλα διὰ τὴν φωτιά. τῆς
 ἐμμελείας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
 Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα καὶ καὶ τὰ καψίματα τοῦ
 ἡοῦδα... ἐπαιζάντο... καυρεκίεζ... ἢ κράτοι... οἱ
 ἀνδρες... ἐξέω.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Ἰσχυι.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

ἀέν. ἡ νύκτωρ ποιο. ποι αὐτὰς. τὴν ἡμέραν.

- 4) Καίονται (ἢ ἑκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .Νομί. κατεσκευάσ.

Σεπο. ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα. κ.ε. γύλα. μαλ. .
μαλ. καλ. ἐνδύματα.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

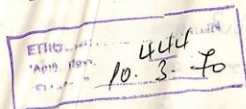
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΑΙ ΚΥΡ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ. 25

ΑΡΧΕΜ. ΔΙΚ. 12

Εν Αι-Κύρ-Γιάννη τη 10-3-1970

Π ρ ό ς

την Αναδημιαν Αθηνών

Κέντρον Έρευνας

της Ελληνικής Λαογραφίας

διά

(του κ. 'Επιθ) του Δημοτικής 'Εκπ)σεως

Δ. Περιφέρειας Χανίων

εις Αθήνας

Εχομεν την τιμήν να επαναφέρωμεν ὑμῖν συνημμένως τό ἀποσταλέν πρός συμπλήρωσιν Ἑρωτηματολόγιον, τό ἀφορᾷ εἰς τόν ἐν γένει γεωργικόν βίον τῶν ἀγροτῶν τῆς περιοχῆς μας, συμπληρωμένον κατ' ἐρώτησιν, ὡς καί προχείρους σημειώσεις συνοπτικάς, τάς ὁποίας ἐκράτησαμεν ἀπό τήν ἐξέτασιν τῶν πληροφοριοδοτῶν μας.

Διευκρινίζομεν ὅτι αἱ σημειώσεις ἐγράφοντο ὡς ἀκριβῶς ὡμίλει ὁ ἐξεταζόμενος πληροφοριοδότης καί κατά προσέγγισιν εἰς τό τοπικόν λεξιλόγιον, διό καί παρατηροῦνται ἀναχρονισμοί καί τινες ἀσυνταξίαι. Συναποστέλλομεν ἐπίσης καί ὀλίγα σχεδιαγράμματα πρόχειρα, δι' ἐκεῖνα τ' ἀντικείμενα, τά ὁποῖα δέν διευκρινίζομεν μέ τά ὑπάρχοντα σχήματα ἐν τῷ ἐτηματολογίῳ. Δυστυχῶς δέθ σῶζονται εἰς ἀκεραίαν κατὰστασιν ὠρισμένα παλαιά γεωργικά ἔργα-λεῖα καί σκευή, διὰ νά τά φωτογραφίσωμεν.-

Μετά τιμῆς

Ὁ

Διευτῆς τοῦ Σχολείου

Στεφανῆς
Ἰωάννης Στεφανῆς

1. Περιγραφή του γεωργικού βίου

Α. Σπορά.

Όταν δέλαμεν να σπείρουμε δημητριακά, εξαγορεύσαμε τα χωράρια δύο φορές. Τόν Μάρτιον και τόν Ιούνιον και ύστερα τὰ σπέρναμεν τόν Ιουλίωβη ή τόν Νοέμβριον ή τόν Δεκέμβριον. Το χωράρι δέν τό βωδικοποι-
σαμεν.

Όταν δέλαμεν να σπείρουμε ή να φυτεύσωμεν κηδευσια εξαγορεύσαμεν πάλι μία-δύο φορές τούι κήπου, όταν τούς βρείκαμεν στεγνούς, και τούς βωδικο-
ποίησαμεν πάλι φορά για να γίνει φιλό το χωμα. Το σπόρο των δημητριακών τόν βάγαμε σε ένα
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
αυό προβιά τράχου για να μην φερνά το νερό. Μερικοί τήν λέγανε και "σποροβουργία".

Λιβάσματα δέν είχαμε τότε, αλλά ούτε κοπρά βάγαμε, γιατί τήν ωφείλαμε στις έλιές και στοίς κήπου. Μόνο που καίγαμε σάκνω στο χωράρι τα "φρύγαν" και τα "τσάχανα" που είχε, και τα καίγαμε ένα, δύο ή και τρία ευνηή έτη που τα είχαμε έσπορα (ή φρανέπανα) και έτσι το χωμα ήτανε μαύρο σχεδόν, όταν τό σπέρναμεν.

Ήσπέρναμεν σπήςως και άνοιτοχώρα και τίς "χαλέπεις", γιατί έδώ οι έλιές μας είναι σιμά φυτευμένες και δέν
έχινιτο ο καρπός. Πολλοί τίς έσπέρναν κι αυτές αλλά με
όσπρια. Σε μερική άνοιτοχώρα είχαμε που σπιτάκια
και μένοσε κι έτσι, γιατί ήτανε "φατάρια" να "κονβαζοῦμε"
κάθε μία κι' άλλη (εκάθε μέρος) τόσα "κονζούκουτα" (δηλ.

βόδια, έλιετα, σπόρους, σκαλίζω κ.λ.π.)

Παιλαιότερα έχρησιμοποιούσαμε βόδια για τó χωράρι
και τó ζεύαμε δυό-δυό. Τούς βάγαμε τόν ζυγό,
οπóς ήτανε δυό λοχιών. Ο ένας ήτανε μέ "μάγκουρα"
δηλαδή δυό ζύλα μέ κεφαλή στό πάνω μέρος, περνούσαν
έπό δυό βύες τού ζυγού κι έβαζαν ανάμεσά τους τόν
λακμό τού βουχιού και έδένοντο άνω κάτω μέ σχοινί.
Ο άλλος ήτανε μέ τά "ζεύλα". Αλλά ή ένα κομμάτι
χλωρό ζύλο βείβαινε και τó "χυρίζαμε" στίς φλόγες
φωτιάς και τó κονδουρώναμε και τó περνούσαμε κάτω
άπό τόν λακμό τού βουχιού, κι έφερνούσε άνω τίς
κρύπες τού ζυγού και άνω πάνω του άνοίγαμε
δυό τρύπες "ωάντα κι άλλοι" και έφερνούσαμε ένα είδηρο
μέ τήν "πλάκα" άνω άνω. Ο ζυγός είχαμε στίς μέσες
μέ "όχιμαδά" άνω άνω περνούσανε τά "λουρά". Τά
λουρά άλλι ήτανε σιδερένια ήτανε μέ "μισοκουλούρα" (ή
ήμισυμή), και είχαμε στό άκρα χάντζους στόις άποίους
φερνούσαμε δυό στενάρια και κουλούρι. Αύτές άλλι τίς
κουλούρες τίς φερνούσαμε σέ μέ άλλη "μισοκουλούρα"
μέ χάντζους χυριτούς, και είχαμε στή μέση μέ άλλο
και φερνούσαμε άνω ατή τόν "καθρό" (ένα είδηρο μέ
κεφαλή τα δυό του άκρα σκεπρόπως) και "κετίζαμε" (έναντα)
τά λούρα με τ' αλέτρι.

Τό αλέτρι και στήν άρχή και μέχρι τó 1935 ήταν
τό ζύλινο και άνωτελειό άνω τó έταβάρι, τήν "όχη"
"τό ωσάρι", τή "σπύδη" και τίς σπήνες. Μπροστά στό πόδι
έκαρπώνανε τó όγι. Τό κάναμε τó ζυλάλετρο μέ πλατα-
νένιο ζύλο. Στό χωριό μας ήτανε ένας και τά πελοποι
και τότε λέχαμε "αίλε-τρα". Αλλά άπό τó 1935

ἔφερεν ἓως σιδεράλετρο δίετρο, καὶ αὐτό δὲν
"ἐοίχετο" παρὰ μόνο στὰ "ῥαχιά" χωράφια. Μετὰ
ἔφραν στὸ ἴδιο χρόνο καὶ μονόετρο. Σιγά-σιγά
ὕστερα οὐράμε ὅλοι "σιδεράλετρα".

Στὸ ζυγάλετρο ἡ ὄχρεν ἐκίνητο ἀπὸ ἓνα διαλλετό
τὸ ἐχῆκε ζῦλο. Δηλαδή ἦτανε διχαλωτὸν στὸ πάνω
μέρος μὲ τὸ ἓνα μέρος τοῦ διχάλου χονδρὸν ἴσα-ἴσα
νὰ οὐάνιτι μὲ τὸ χέρι "βοήλια" καὶ τὸ ἄλλο ἐκέρος τὸ
διχάλου λεωτὸν, ὡς τὸ δαυτυλὸν καὶ. Μετὰ δ' ἀλπερεὺς
ἀνέβε φωτιὰ καὶ "ἐρύριζε" τὸ μέρος τοῦ διχάου,
ποὺ ἦτανε χοντρό, ὡρῆτά ἐξω καὶ ἔκανε τὸ μέρος
ὡπὶ οὐάνιτι τὴν ὄχρεν. Τὸ ἄλλο τὸ ῥύριζε ὡρῆτά
μέρος καὶ τὸ ἔκανε "χονδρὸν" γιὰ νὰ ὠρενὰ ὁ ζῶντι
βοήλια. Μὰ ἐπειδὴ αὐτὴ ὄχρεν ἦτο ἡμεῖς
δὲν θρεῖσαμε τέτοια ζῦλα, θρεῖσαμε ἓνα ἄλλο ἵππετό
(εἴγιο) καὶ τοῦ ἀνοίχαμε τρύπα στὸ πάνω μέρος καὶ μετὰ
ὠελεμούσαμε ἓνα κομμάτι ζῦλο καὶ τὸ ἐζάμε καὶ
τὸ μπερῶναμε "ὠάντα κι ἄλλη" (ἀπὸ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο
μέρος).

Γιὰ νὰ "λελοῦμε" τὰ "βοήλια" εἶχαμε μετὰ βουμέντρα
ὡπὶ εἶχεν στήν ἄκρη ἓνα καρρὶ καὶ "ἐτοιάνανε" τὰ ζῶα.
Στὴν ἄλλη ἄκρη εἶχεν ἓνα σιδερένιο "κατοσόνι" καὶ ἐπο-
δρεῖσαμε τ' ὠλέτρι ἀπὸ τὰ χῶματα καὶ τ' ὠλέτρι.

Γιὰ νὰ "ῥεραμετίσαμε" (= ἐπιδιορθώσαμε) τὰ ζυγάλετρα εἶχαμε
ἓνα σκεῶνρι, ἓνα σάραμα (εἰσέρε πριόνι), ἓνα ἀρίδε καὶ ἓνα
ζυδοῖα (= χιμα).

Τὸ χωράφι τὸ κάναμε, ἄλλοι ἀπὸ τὴν ἄκρη καὶ με-
ῖς αὐλακίαι ὠάν-ὠάτω καὶ ἄλλοι "ῥῖρου-ῥῖρου" (= πε-
ριφερικῶς) ἀπὸ τὴν "ὄζω" (= ἔζω) ὠάντα καὶ τελειώνανε

στή μέση και ἄλλοι ἀπὸ τὴν μέση καὶ ἐτεχνώμας
στὶς ἄκρες. Αὐτὸ ἐγένετο συνήθως μετὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ
περίεργου Πολυφράδετου. Μὲ τὰ ζυλάδετρα ἐκινῶταν
μέ αὐλακίαις πᾶνω-κάτω.

κατὰ τὴν ὥρα τοῦ ζευχαρίσματος ἐλέγαμε: "ἔσω"
γιὰ νὰ γυρίσῃ τὸ ζῶο στὴν "τρέτῃ" (ἴσια) αὐλάκι.
"Ἄνω κῆ" γιὰ νὰ ἔλθῃ τὸ ζῶο λίγα ἀπὸ πάνω. "Παραβόλι"
ὅταν ἔλεγε τὸ ζῶο νὰ περῇ ἀπὸ ἐπὶ ἀπὸ μιὰ πέτρα ἢ
ἐνὰ ἔνδρο (δηλ. πρὸς παράμακριν ἀντικείμενον πινύ). "Ἐλα αὐτὴ"
ὡς τὸ λέγαμε γιὰ νὰ ξεκινήσουν τὰ ζῶα ἔπειτα ἀπὸ
λίγη ζεμύραει (ἀνέσταναι).

Ἀργότερα ἀρχίσαμε νὰ ζευχαρίζουμε (ἐρχώματε) μέ ἕνα ἢ
καὶ δύο ἄλλα. Τὸ ζεμάει δὲ μέ διαφορετικὸ τρόπο ἀπὸ
τὰ βόδια. "Ὅταν ζευχαρίζαι μέ ἕνα ἄλογο ἢ ἡμίονο, τοῦ
λέγαμε στὴν ἀκρότητα τὴν "κουρούρα" ἢ τὴν "σκενὸν καύρα"
δαυτιζιοῦς κουρούρα δὲ καὶ τὴν "χερμίστην" μέσα μέ γρηὺς χρόνῳ
ἢ τρεῖς ζῶα. Στὸ αὐτὸ ἔγωγε ἀποκρεστικὸ μέρος εἶχε σίδερον
στὸ ἴδιον σχῆμα πάλι εἶχαν δύο χάντζου βοῶ τοὺς δασίους
δένανε τὸ σχοινί. Τὸ σχοινί αὐτὸ περνᾷ ἀπὸ τὸ σαρκοῦν
ποῦ ἦταν στὴν μέση τῆς ράχης τοῦ ζῶου. Αὐτὸ κατεκινῶ-
το ἀπὸ δῆμα καὶ εἶχαν εἰς τὶς δύο ἄκρες ὅπως γιὰ τὴν
ἀνὰ τὸ σχοινί καὶ ἔλεγε. Τὸ σχοινί αὐτὸ προχωροῦ καὶ
βῆναι εἰς τὸ "κοσολόφυλο", τὸ ὁποῖον ἦτο ἐκ γύλου ὡς
στὰ δύο των ἄκρα εἶχε σφραγίσεν δύο σιδερεῖς θηλιές
οἷς ὁποῖαι ἐδένετο τὸ σχοινί. Εἶχεν δὲ ἑκάστη ἐπὶ
μέσον του τὸ κοσολόφυλο ἑτέρα σιδερεῖς θηλὴ ἢ ὁποῖα
ἐπερνοῦτο στὸ ἐξέστηκα (ἐχάντζον) τοῦ ἀλτεριοῦ (αἰθιρῶν)
καὶ ἐκέρετο τὸ ἀλτερι.

Μὲ τὸν ἴδιον τρόπο ἐδεύαμε καὶ τὰ δύο βουλάκια
(ἐγμίσια) μὰ μέ μίαν διαφορὰ. Εἶχαμε ἐνὰ τρίτο "κοσ."

τό ποῖον ἔκρινε τὰ δύο ἄλλα κορολόγια τῶν
μουλαριῶν μέ τό ἀλέτρι, μέ τή δεινὰ θηλίά αὐ-
εῖχε μι αὐτό στη μέση του, ὅπου ὁ καθρός ἔμπαινε
πό κλέτει καί στη θηλίά τοῦ τρίτου κορολόγιου.
Ἀκόμη ἐδέναρε τὰ δύο μουλαρία ἀπὸ τό "καθίστη"
(εἶδος διερρέτινον παρόμοιον τοῦ χαλινού) μ' ἓνα σχοινί
ποῦ φερνοῦσε ἀπὸ τὸν χάντζο τῆς ἔχιδης καί τό
λέγαρε "ζεύγη". Τό ἴδιο σχοινί εἶχαρε καί στο ζεύγη
τῶν βουγιῶν, μόνο πού τοῖς τό δένανε αὐτῶν
ἀπὸ τό κίρατό τοῦς.

Ἀρχότερα ἐμάγαρε μέ ἀλλοιὰ στο βοσκάρει
τοῦ. Βάγαρε ἑσῶν καὶ τό δέρμα του, πρὸς τὸς
την, μέ σιδερένια ράβδα, ἣ ὅπου εἶχε δύο χάντζοι
σχεδὸν κουλουριῶν (εἰς τῶν) ἀπὸ τοῦ ὁποῖου
ἀνέβαινε ἐξέχεται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Πρῶν νά ἀρχίσωμεν τὴ σπορὰ κάναρε τὸν σταυρόν
καί "κόβαρε" σπορὰ ἀπὸ τὴν ἐχαράσσαρ μέ λουρίδι
χωρὶς ἀλάτους αἰρίνου 4 μέτρα καί ἀπὸ ἑκὼν εἰς ἑκα-
τὸ χωρῆριον. Τὴν σπέρναρε αὐτὴ καί μετὰ τὴν σπέρ-
νισαρε. Ἀπὸ τελείωνε ἐχαράσσαρε ἄλλῃ. Τὸ βρώδυ, ἂν
δὲν "προσταίναρε" νά κάμει μερὰ καί κάναρε μικρὰ
σπορὰ. Τὴν χαράσσαρε δὲ τίς σπορὴν μέ τὴ "καλὶδα"
τὴν ὁποῖαν εἶχαρε πάντα μαζί μας, γιὰ νά δωδο-
ποιε καί νά ἀνάπτει τοῖς χύρουν καί τίς "κατο-
τοπιές" ποῖ δὲν ἀνέβαιναν ἐκεί τὰ γῆνα.

Λιωάσματα στη σπορὰ ἐχρησιμοποιήσαρε μετὰ
τὸ 1912 τό λεχόμενον "χουανό τοῦ περὸ".

Ἀκόμη τὰ χωράγια ποῖ σπέρναρε πέτοι φερνοῦσαν δύο-τρεῖς
πρόνια νά τό ξανθοῦναι, ἂν εἶχαρε ἄλλα "ξικοκαρμένα"
χωράγια γιὰ σπορὰ ἢ ἐκκατῶναρε (ἐκκατῶναρε) ἄλλωνων.

που είχανε σωστά κι εδίνανε για "αλευρή" τόσο καρπό, όσο έβαζε το χωράφι κατά τη σπορά του. Άλλες φορές πάλι σπέρνανε τα "θυμιασμένα". Δηλαδή έβαζε ένα το χωράφι και το σπόρο κι ο άλλος τόν κόπο ζωό τη σπορά μέχει τέλους, όπου έμοιράζανε μετά τόν καρπό στο άλώνι.

Ακόμη όταν ένας είχε ένα "ζευτιό" (= ένα βόδι, ένα άλογο,
 ένα ήκιονα ή και ένα όνο άμόρη) εύρινε άλλο ένα, ενώ
 είχε κι εκείνος άλλο ένα κι "εουτεύανε" και χιρότανε
 "γουζευτές" κι έκαναν μιά-δυό μέρες στον ένα και μιά
 δυό μέρες στον άλλο. Επήγαιναν κι οι δύο μαζί πάντοτε
 και τότε τρωχάριζε ο ένας και πότε ο άλλος. Τήν
 ώρα που τρωχάριζε ο ένας ο άλλος μπορούσε να
 σιδέρη τούς γόρους και τις "καμποτινιές" ή να κόβη
 βατόν ή άλλα κλάδια και ήταν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ

"Όλοι γενικά ἐδῶ εἶχαμε γευστικά καὶ ἔτσι δὲν πλεονάζαμε
 νὰ κτῶ κἀνουν χωράρι.
 Ἄπο βραδύς" ἐξευχτοαγάζαμε καλὰ τὰ γευστικά, γιὰ
 νὰ μποροῦν τὴν ἄλλη μέρα νὰ φέρουν τὸ ἀλέτρι. Πολλές
 φορές συμπνέφαστε καὶ μετὰ δύο ὥρες πρὶν νὰ γημερώσῃ
 καὶ τοὺς δίναμε ἄχυρα καὶ καρδιά. Στὸ χωράρι τοῦ
 κρατοῦσαμε εἰς σαμπούλια ἄχυρα καὶ καρπὸ (ἀκίβαρι)
 καὶ τρώγαμε. Ἐκείνους δὲ κρατοῦσαμε γιὰ διὰ καὶ
 "μαγερί" (= φερτιό) ψημένη ζωὴ τὴν "ταχινή" (= τὴν βαδία
 χαρίματα). Σιτηθῶσι ὅσπρις, "μπαναλιέρο" (βακαλιό), ἐλιές
 ἀγρὰ καὶ πολλὰ σπάνια κρέατα. Πίναμε δὲ καὶ κραδί "μαρον-
 βαδία" (= παλιὸ κεράϊ) περὶ τοῦ ἐνεκικοῦ δὲ καὶ τοῦ "δευχῶς".
 "Ὅταν δὲ ἐπῆλθε βροχὴ κρπαίναμε στὰ "σπηλιέρια" (= σπηλιὰ)
 ἢν ἦταν ἡ βόττα τὰ "καπότα" ποὺ εἶχαν καὶ κουκούλια.
 ἦταν δὲ μακρομένα ζωὴ πρὶν πολλὰ δυνατὰ ὄρεκαμένες.

β'. Τὸ θέρισμα.

Τὸ θέρισμα ἀρχίζαρε ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ βουνίου συνήθως καὶ ἐβαστούσε μέχρι ἑνα μῆνα περίπου, γιὰ ὅσους εἶχεν πολλὰ σφαρτά.

Ἦχινετο μὲ τὰ δρεθάνια, τὰ ὁποῖα ἦταν μὲ ὀδοντωτὴ κόγι ἢ μὲ πέλα καὶ γύλινο χέρι. Τὰ ἀγκράζαμε ἀπὸ τοὺς "δερμητζῆδες" (εὐδηπουρχοὺς) καὶ ἐκείνοι τοὺς βάταμε τὸ χέρι.

Ὅταν ὀρῶς τὸ σφαρτό ἦταν καχευτικό (ἐπικρὸς ἐκδύσας) κοντὸ κυρίως μὲ ὡς δύο ἐπιδαμῆς) τὸ θέριζαμε μὲ τὸ χέρι καὶ. Οἱ γυναῖκες, καὶ ἔχον λιωτότερα χέρια φεροῦσαν μὲ ὡχρία καὶ λίγες στὸ χέρι γιὰ νὰ μὴν τοὺς κόβει τὸ σφαρτό, ὅταν θέριζαν μὲ τὰ χέρια.

Τὸν θυμίσαντο μαρὰ τὸν κάναρ (ἐκκαρμὴ ἀγνακῆς) καὶ μετὰ τίς ἐξένανε αὐτὰ δερμάτια. Τὰ σταχῆα ὠχθαῖναν πρὸς τὸ ἴδιο μέρος, ὅταν ἦταν μαυρὺ καὶ σκληρὸ τὸ σφαρτό, ὅταν ἦταν κοντὸ ἐβόζαμε μὲ ἀγκυλιὰ ἀπὸ τὴ μιά μεριά καὶ μιά ἀπὸ τὴν ἄλλη καὶ κόναμε τὸ δερμάτι, τὸ ὁποῖον ἐξένανε μὲ τοὺς "λούρους" (εἰς αὐτοὺς ἔχινοντο ἀπὸ δύο μαυριῆς χλωρῆς θέρχης καὶ τίς ἐξένον μετὰ τὴν ἀπὸ τὰ φουντωτὰ ἄκρα καὶ ἐστρέβοντο στὰ ἄκρα νὰ λυγίσουν).

Μετὰ τὰ τοσφδετούσαμε τέσσερα-τέσσερα, ὅπου ἀποστελοῦσαν ἕνα φορτίο.

Αὐτὸ καὶ ἔμεινεν στὸ χωριὶ περὶπου 10 ἕως 15 ἡμέρας στὰ ἔφω ἐδέχτο "ἀπουλάρο" καὶ τὸ ἔτρωγαν τὰ "χονδρὰ γῶα" κατὰ τὸ καλοκαίρι. Ὅσο ἔμεινεν ἐκείνο κατὰ μετὰ ἄλλα "φρίγανα" καὶ κρεαδιὰ καὶ ἔχινετο λίθασμα. Κατὰ τὸ θέρισμα ἐτραχοδούετο "παντινάδει"

Κενταύρις ἢ διδύροα ῥιγίτινα τραγούδια.

Γ. Ἐὐ αἰώνισμα

Μετά τὸ δέρισμα ἄρχιζε τὸ κουβάλημα τῶν δερ-
σιῶν στὸ αἰῶνι καὶ ἐκκηρατίζοντο οἱ "δερμινεῖς".
Τὰ αἰώνια ἦταν τὰ περισσότερα "χυματάλωνα".

Πολλοὶ εἶχαν δύο καὶ τρία αἰώνια εἰς διάφορα
μέρη γιὰ νὰ διευκολύνωνται καλύτερα. Διό-τρεῖς
ἡμέρει ὅρην ἀρχίσει τὸ αἰώνισμα ἐτοιμάσαμε τὰ
αἰώνια. Δηλαδή τοὺς κόβαμε τὰ χάρτα σοῦ εἶχαν
καὶ "ἐρράσαμε" (ἐκλείναμε) τὶς "τρῦπες" ποὺ εἶχαν
δημιουργηθῇ με' χυμὰ, κόκκινο συνήθως, "μαχαφμένον" κατ'
μέ' ἄχυρα. Μετὰ ὅλο τὸν πάτο τοῦ αἰωνίου τὸν τρίβαμε
μέ' "βουτσῶ" = βούχλαδινὴ καρέκλα.

Ἐπίσης καὶ στὸ "πλασμάκι" (ἐν πέτρικα) ἐκίναμε με'
ῥοιμικὴν ἄσπιν ἦταν ἀνάγκη.

Τὸ αἰώνισμα ἄρχιζε κυρίως δευτέρᾳ μέρᾳ ἢ
Τετάρτῃ καὶ καμιά φορά ἄλλῃ μέρᾳ.

Ἢ ὥρα δὲ ποὺ ἤρχιζεν τὸ αἰώνισμα ἦτο ἢ 9 ἢ 9.30'
τὸ πρωῒ γιὰ νὰ "πυρώσῃ" λίγο ὁ καρπὸς στὸ
αἰῶνι ἀπὸ τὸν ἥλιο. Τὸ βράδυ σταματοῦσε κατ'
τὶς 6 ἢ 6.30'. Τὰ δερμάτια ἐλόντο καὶ ἐποποδετοῦντο
χυμῶ-χυμῶ στὸ αἰῶνι καὶ ἐσθέρναμε με' τὸ "δixάι"
ἢ τὸ ξέλινο δρυῖνι λίγο-λίγο πόν καρπὸ καὶ τὸν
σηχάναμε ἐκτὶ σοῦ με' φαίνονταν τὸ ὠρῶτο στρώμα
αἰωνομένο.

Πρῶτος αἰώννευε ἐμεῖς σοῦ δὲν εἶχε καρπὸ καὶ
ἔχε ἀνάγκη ἀπὸ φυκί, ἀσκέτως ἂν εἶχε ἢ ἔχι' ἄσο-
δερίσει' ὅλο του τὸν καρπὸ. Ὅταν αἰωνίζαμε
σὲ "θυμιακὰ" αἰώνια ἢ σὲ κοινὰ ἀκαλουδαίσαμε
ρογιὴ σιερὰ. Δηλαδή ὅποιος "ἀουδέριζε" πρῶτος ἔκανε

ἄρχῃ στὸ ἀλώνισμα. Ποτέ δὲν ἀλωνέγαμε εἰς
ἀλώνια νὰ ὠχυρώμετε ἀλωνευτικά.

Τὸ ἀλώνισμα στὴν ἀρχὴ ἐγίνετο μὲ βόδια καὶ
ὄνους παρὰ φορὰ ματὶ καὶ χωρὶς βωλόετρο.

"Ἐδεναν μὲ τὸ σχοινίον τὸ ἓν γῶν μὲ τὸ ἄλλο μὲ
τὴ "θελιά" ἀπὸ τὸν λαμό ἢ τὸ κέρατο καὶ ἐρίετο
ἢ "θελιά" μὲ τὸ σχοινίον εἰς ἀλυσίδα χωρὶς νὰ εἴχη
τὸ γῶν καὶ τὸ ἔσφον ἢ τὸ "λαλοῦσαν" (εἰς κτηνοτροφίαν
ἀπὸ πᾶσι χωρὶς ὁδηγὸν μηρυκτά). Ἐνταῦθα μόνον ἀφ' αὐτοῦ τοῦ χωρίου
εἶχεν στήσιον στὸ κέντρον τοῦ ἀλωνιοῦ ἓνα στύλον καὶ
προσέδεθεν ἐκεῖ τὸ σχοινίον τοῦ γῶν καὶ ἐκρίετο
μόνο του. Αὐτὸς ὅμως εἶχε βαλίσκον δεμένον εἰς τὸ γῶν
ὡς ἦτο ἄλλο καὶ ὡς καὶ εἰς βωλόετρο μὲ πύργον
μέχρι 50 ὀκτώδεκα καὶ ἤρκετο μόνο του τὸ γῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΙΝΑ
στὴν ἀρχὴν τοῦ αἰῶνος τοῦ 19οῦ καὶ ἀρχὴν τοῦ 20οῦ ἔκριναν
καρποῦ ἐλέγονταν καὶ ὄσπρια.

Τὸ ζέψιμο τῶν γῶν εἰς τὸν βωλόετρον ἐγίνετο
ὡς ἀκριβῶς κατὰ τὸ ζευχίρισμα (εἰς ὄρχητρον) μόνο
ὡς τὴν ἀντὶ νὰ εἰσέρχονται τὰ ἀλέτρι εἰσέρχονται τὸν
βωλόετρον, τὸν ὅποιον ἔδεναμεν εἰς λαοῦρα μὲ
ἓνα χονδρὸ σχοινίον ὡς καὶ κατὰ τὸν ἐπὶ τὸν ἀλυσίδα
ὡς εἶχεν αὐτοὶ συνήθειαν δύο ἢ καὶ φορὰ καὶ καὶ
ἦν ὁ βωλόετρος ἦτο μονόφυλλος.

Πρὶν ἀπορρώμεν βωλοσύρου τοὺς κατασκευάσαν-
τες ἐμεῖς ἔδω. Παίρναμε μὲ ἢ δύο σάχιαι σάνιδες
ὡς τις ἐνώμαμε εἰς τὴν μέση (μὲ μικρὰ σάνιδες) καὶ κίον
τοὺς τοποθετοῦσαμε τέσσαρις ῥόδες. Τὶς ῥόδες αὐτὲς
ἐνώμαμε πεδαιωμένους ὡς γύρο θλατάνου καὶ ὡς
τοὺς παρῆναμε ὡς ἡλὶα ὡς τὰ τοῦ μουλ-πριῦ (καλὶνι).
Αὐτὸς-δύο ῥόδες μετὰ τις περνοῦσαμε εἰς ἓνα σιδερένιο

ραβδί ή γύλινο χερό (ξύλο άχρηστικό ή τι δένος). Πάνω
στις τίσσερις αυτές ρόδες στερεώνανε μετά τις σανίδες
και πάνω στις σανίδες κάνανε με γύλα με κρέμα
χαμηλή για να κλέβεται αυτός που "αχλουσέ" (εδουλούσε)
πά γύα κατὰ τό ελάνισμα.

Αργότερα παρατήσαμε αυτούς τους βωλοσούρους και
ενοράσαμε άλλους που είχαν κάτω τους άλλοι κορτρές
λάρες (πριόνια) και άλλοι κορτρά πέτρινα "νύχια".

Είχαμεν άνοχη και κερνά "βαλιονάλαδα" για να φασευόμεν
"έν προφτίναμε" την κορρά των γύων για να κλέβεται
στο "ελωνικό".

Τό ελώνισμα άρχισεν μετά τό δέρισμα και έτεχνήκεν άρρη-
κτόνως.

Κατά την διάρκειαν της εσχάτης κατοχής "εσπανίζαμε"
πολλές φορές τα στόμαχά για να ελάνισμα κερνά χωρά
να μας ενδιέφερονε τ' άχρηστικά.

Τό "κόσμεο" τό κύμας από γύλο πλατάνου που είχε
μήκος 30 εκατοστά περίπου μαζί με τό χέρι του (εξήλο).

Τό κοπανίζαμε δέ ώάνω σε άσπερ ή ώάνω σε γύλο.

Σήμερα δέν ελωνιόμεν, διότι ζωό τό 1956 έρχεται
ελωνιστική μηχανή περίπου τέλη θουδίου με άρχας
Αγρούτσου.

Α. Τό λύχνισμα.

Μετά από κάθε ελώνισμα είχαμε κι ένα λύχνισμα.

Εθαστεύαμε τόν καρπό μαζί με τ' άχυρό του και

τόν κύνανε στη μέση τ' ελωνισού ένα χωρό στερό-

καυρο, τό "λαρί". Μετό βάσταμε στην άσπερ του ελωνισού

τόν "άνεμοδεντύ". Αυτόι ήτανε ένα γύλο που στη ώάνω

μεριά είχαμε δέσει με ένα "ωαχάκι" ένα κομμάτι άμέ-

ταχώς και άω έμει βάδισαμε πρός τό που φυσού

ἀέρας καὶ αἰμαίνετο καὶ ἐρεῖς ἀνάλοχον στασι-
χὰ λύχνισμα μέγα στ' Ἀλκίον.

Τὸ λύχνισμα τὸ κῆναρε μὲ ζύλινα "δρινύκι" ποὶ
πολλοὶ ζωὸς μᾶλ τὰ φτιέχνανε μόνον τοῦ καὶ ἄλλοι
τ' ἐφροάσανε. Συνεχῶς κατὰ τὸ λύχνισμα ἔστεκε
δίωλα στὸν "λύχνιστὴ" καὶ γυναῖκα μὲ καὶ "πα-
ρασύρα" (ἐσκούπα) καὶ τὴν "εἰάταρ" μὲ δύρου καὶ
τὴν λέγαρε καὶ "δυκοπαρasyρά". Μ' αὐτὴ τῶρα ἡ
γυναῖκα "παρέσερνε" ἀπάνω-ἀπάνω τὸ "λαρί" καὶ
μάτρε τὰ χονδρὰ ἄχυρα ~~τὰ~~ κόντυλα καὶ
καὶ σήχαινε δ' ἓνα γύρω τ' Ἀλκικίου. Ἀπὸ τὸ "κόντυλα"
μετὰ καὶ φερνοῦσανε μέγα ἀπὸ ἓνα κόσκικο μὲ "τρίγκινον"

πάνω καὶ τρεῖς καὶ χυρὰ τὰ δάτυλ' ὅ καὶ τὸ μικρὸ
καὶ ὅσα δὲν σήχαιναν κόντυλα ~~τὰ~~ ἔχναρε χυρὰ. Ὅσα

ἄλλω τῇ γυναικὶ τὰ φτιέχνανε λόγο μὲ καὶ φερνοῦσανε τὰ

Περνοῦσανε ἀπὸ δύναντα τρεῖς μὲ ὑψηλὸν καὶ τὸ
καὶ τὸ λέγαρε "τελένια κόσκικο" (τέλειεσθαι). Ἄρα τὰ
κοσκινίσαμε μερινὲς φορεῖς τὰ ρίχνανε στὸ λαρί. Λύχνου-
σαν καὶ οἱ γυναῖκες πολλὰς φορεῖς καὶ νὰ ξεπουραστοῦν
καὶ οἱ ἄντρες. Τὸ λύχνισμα "εὐρετοῦσε" (εὐδιάρμοῦσε) καὶ
καὶ δυὸ μέρες, ἀναλόχως τὸ λαρί.

"Ὅταν ἀπολυχνίζετο τὸ λαρί ὁ κεραυὸς ποὶ τὸν λέγαρε
"μ' ἄλαρα" ἐχινότανε ἓνα στρογγυλὸ σωρὸς καὶ ἐπὶ
ἀπάνω μέρος τοῦ κῆναρε σταυρὸ μὲ τὸ φτυάρι. Μὲ
τὸ φτυάρι δὲ αὐτὸ ἐχίνετο καὶ τὸ τελευταῖον λύχνισμα, ἔρε
δὲ ἐφύων τὰ πολλὰ ἄχυρα. Αἰώλα στὸν σταυρὸ
αὐτὸ ζωὸς τὸ ἓνα μέρος βάζετο καὶ φησὶ βουτὰν
μορεῖ καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μαρφώσανε τὸ φτυάρι.
Μετὰ αἰμαίνετο λίγο καὶ τὸν φιλοῦσανε εὖχαρι-
στῶντες τὸν Θεόν, κάνατε τὸν σταυρὸν καὶ καὶ

φύραμε χιόνι δ' εὐρό το δαδύνι, χιόνι να εὐλοήσῃ
 ὁ θεὸς τὸ μάταρά μας. Μετὰ ἐσακκίσταρε μετρώ-
 νται μὲ τὸ "μουζούρι" αὐτὸ ἦτανε ἕνα κόσκινο μὲ
 δευράτινο σάκο καὶ χωρῶσε 20 δυάδες "δάνω-κάτω"
 (=περ/που). Οἱ δευράτες αὐτοὶ περνοῦσαν τὴν ὥρα τοῦ ἀργυρί-
 οματος πύχοντο "χιλὰ μουζούρια". Τὸν ὥρον δὲ ἐκείνου
 ἦρχετο εἰς τὴν εὐρωσάφη τὸν "μουκατᾶ" (=φόρος) ὁ "Μουκατατῆς".
 Αὐτὸς ἔπαιρνε ἀπὸ 10 εἰς 1 ($\frac{1}{10}$) ὡς πόρον τοῦ Δημοσίου τὸν
 ὅποιον εἶχεν αὐτὸς ἐννοικίει. Ὁδύσανθ' ὅλα τ' εὐλύνει.
 Ὅποιους εὐδίδασκεν καὶ στοὺς "ἐκωσέδες" (=ἐκχωρίζοντες) αὐτὸν
 ἢ δυὸ δυάδες στὶς ἐκατὸ (1-2%). Τὸν κερὲς ἐκείνου ἐμάναν
 καὶ οἱ ἱερεῖς ἀδικερούσι εἰς ὅλα τὰ σπύγια καὶ εὐδίδασκε
 καὶ εἰς αὐτοὺς καρπὸ καὶ εἰς ὅλα τὰ προϊόντα εἶχαρε
 βρύδα ὡς καὶ κατὰ πρῶτον αὐτὸν εἶχε.

Ἀκροῦσθ' ὅτι ἐπὶ τῇσι καὶ "μουζούρι" αὐτὸν εὐδίδασκεν καὶ
 κανταρί.

Ἄλλοι εἶχαν φαμέριον (=δοῦλοῦς) αὐτοὺς εὐδίδαν ἀπὸ τὸ εὐλύνι τὸ
 δικαίωμα τῶν, πάλι ἦτανε ἀνάλογα μὲ τίς ἐκφωνήσεις αὐτῶν.
 Αὐτοὶ οἱ φαμέριοι ἦσαν αὐτοὶ ἐλάχιτοι εἰς τὸ χωριὸν καὶ. Τού-
 τῳ δὲ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ χιόνι καὶ εὐρωσάφη καὶ
 κατὰ γράμματα "ἐν" τὰ ἀναιμάνε κατὰ".

Εἰς τὴν ἀποδόμην αὐτοῦ.

Ὁ καινούριος καρπὸς ἐρυλάσεται εἰς "ἀμωσάρι", εὐλύνει
 κατόνια μὲγάλα μὲ γείνασθαι, ἢ περιορίζεται τὸς γυναικας
 τῆς ἀποδόμης μὲ τῶν καὶ τὸν ἐκφωνήσαν αὐτὸν κῆρον
 ἐκφωρίζον καὶ καρπὸ. Αὐτὸ τὸ εἶχεν οἱ "πολύκαρποι" γυναικας.
 Ἀκόμη βλάστη τὸν καρπὸ εἰς κορύβια ἀλειμένα ὡς "ἐξω" μὲ "βουτῶν"
 χιόνι καὶ καὶ χιόνι. Τὸ ἔχον τὸ βλάστη εἰς τοὺς ἀκρωμένους. Τὸν αὐτὸν
 τῆς εὐρωσάφης χρονίως μαζαίεται ἀπὸ τὸ λατὶ ἐν αὐτὸν καὶ ἔπειτα εἰς τὸ
 μέρος αὐτοῦ, εἰδοὶ ὡς πῶς βρύς ἦταν ὁ πῶς μετῴμενος. Ἀλλὰ ποτὶ

φορές παίρναμε και στην τύχη σπόρο ή και άσπρη
ο ένας με τον άλλο ανταλλάσσαμε.

2. Δι πυραί

Ήδω στα χωριά και ανάβαμε και ανάβαμε φωτιές
μόνο το Μέγα Σάββατο το βράδυ, χιόνι να καίγουμε τον
Ίουδα. Έβλεπε κανένας μας μετ' "αγκαλιά" γύλα "λιανά"
και τους δινανε φωτιά στη μέση της αυλής και την
ώρα που βρύσκαμε χιόνι την ευκλεία, χιόνι την "ανάστασι"
στην ευκλεία είχαν τα παιδιά μαζί με αβό μέρες
γύλα "λιανό και χονδρό", άω' όπου τα εύρισκαν, είχαν
κάνει ένα μεγάλο σωρό γύλα, στην κορυφή του οποίου είχαν
κοποδοτήσει τον "Ιουδα", καμωμένο από γύλινο σκέλετο
και ένδεδυμένο με βαλκάρικα, και χέριζαν τα παιδιά
μέ παζιόβωνα ή γεροχαρτά. Όταν δέ ο παπᾶς έβλεπε
τα "πειράκια" έβλεπε και στα έμφια που έβλεπε
της γεωερνοῦσαν την ευκλεία. Σε καμιά άλλη γιορτή
δέν ανάβαμε φωτιές. -

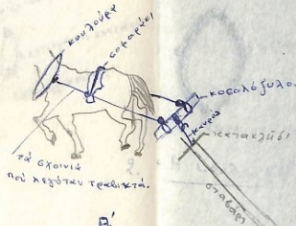
ΤΟΠΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ: Αι-κέρ-Γιάννη-Κισάρου-Χανίω-Κρήτη.
789-1907.

[Ιωάννης Γεφανάκης 8.8.1907.]

Η συλλογή έγινε από 18 Ιανουαρίου έως 10 Μαρτίου 1970.

Πληροφοριόδεται.

- 1) Κορωνιοτάκης Θεοφάνης και Χριστοδούλου έτων 70, απόφοιτος
Αθροτικού, χερσός, γεμνείς και κατοικούν εν Αι-κέρ-Γιάννη.
- 2) Κωνσταντουδάκης Φώτιος του Δημητρίου έτων 76, απόφοιτος Αθροπ-
κού, χερσός, γεμνείς και κατοικούν εν Αι-κέρ-Γιάννη.
- 3) Χερχαλάκης Ευαγγέλιος του Αντωνίου έτων 64, Γ' Αθροτικού,
χερσός, γεμνείς και κατοικούν εν Αι-κέρ-Γιάννη.

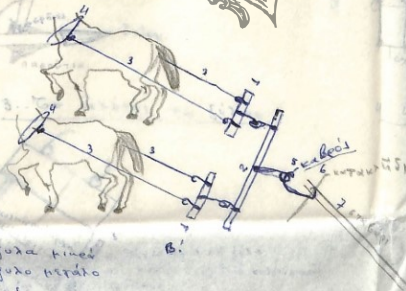

Σέρμο ενός αγίου η ηπίανος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

1. κοσολόφυλα κινεί
2. κοσολόφυλο μετάλο
3. τεαβνητιά
4. κουλουριές
5. κεβρός
6. κατεκληϊδί
7. σταθάρι

ἔπειτα: τὰ κοσολόβια εὐν τῶ χρόνῳ ἔγιναν εἰδηρὰ καρπυλιωτά,
ὡς καὶ ἔχρημα τ' χωρὶς νῦν χάσαν τὴν δυστασίαν τοῦ,
φαρ' ὅλον ὅτι ἔγιναν εἰδηρὰ.

